

Elhunyt Morvay Sándor

Újságíróként, a hatvanas évek második felétől pedig szerkesztőként dolgozott a Délmagyarország szerkesztőségében hatvankét esztendős koráig, akkor ment nyugdíjba, de nem a tétlenségbe, mert évekig szerkesztette még a Démász-újságot. Fiatalon szegődött az „acélhegyű ördög„, szolgálatába Makón, Koncsek Lászlót tartotta mesterének, és a Maros-parti városból Szegedre, a nagy múltú Délmagyarország redakciójába vezetett útja, ahol sok mindent megélt, átélte és kibírt. Szerkesztőnek lenni egy napilapnál nagy lelki teher is. Ő hozzáadódott ehhez az embernyűvő, dohányfüstös, éjszakába nyúló munkához, a kikerülhetetlen sajtóhibákhoz, a folyton változó, de sohasem kiszámítható munkahelyi lég-

körhöz. Sajátos humorával és munkabíráásával tűnt ki a redakcióban. Makói „inaséveit” leszámítva a Délmagyarország szolgálatában futotta be hírlapírói pályáját. S beírta nevét a lap történetébe.

Tizennégy éve, hogy megszerkesztette az utolsó újságoldalt és elbúcsúzott a Délmagyartól. Rövid betegség után, hetvenhat esztendősen, október 17-én, szerdán reggel bevégezte földi pályafutását.

Szegeden, a Belvárosi temetőben november 5-én, hétfőn délelőtt 10 órakor kísérik majd utolsó útjára rokonai, ismerősei, és egykori pályatársai.

Nyugodj békében, Isten veled, Morvay Sanyi!

B. Gy. Gy.

Tizenötmillió a baksi romaprogramra

Esélyt adnak a beilleszkedésre

Tizenötmillió forint, vissza nem térítendő támogatásban részesült a Baksi Általános Iskola és Óvoda, miután sikerrel pályázott az elmúlt évben meghirdetett Phare-programra. Az uniós pályázat elsősorban a halmozottan hátrányos helyzetű, roma fiatalok társadalmi beilleszkedésének elősegítését célozta meg. Bakson jelentős a roma lakosság aránya.

Gyermekek, szülők, pedagógusok, de mondható, hogy Baks teljes lakossága lehet a részese annak a programsorozatnak, amely uniós támogatással valósul meg a községben, tudtuk meg *Thán Juditól*, a baksi iskola igazgatójától. A főként roma gyermekek társadalmi beilleszkedését elősegítő projekt megvalósítására ez év szeptemberétől 2002. július 31-ig kerül sor. Ennek költségeit a „Zeleno Drom” címmel hirdetett Phare-pályázatra benyújtott programjukkal elnyert 15 millió forintnyi támogatásból fedezik. Mindennapi tapasztalat – hangsúlyozta az igazgató –, hogy a nehéz beilleszkedniük a társadalomba azoknak a fiataloknak, akik lehetőség hiányában az alapvető kultu-

rális javakból sem részesülhetnek. Ezért a társadalmi elvárásoknak sem tudnak megfelelni. Évtizedeken át szemérmes hallgatás övezte ezt a problémát. Ma szerencsére már más a helyzet, véli *Thán Judit*. Egyre természetesebben esik szó a arról, hogy a hátrányos helyzetű fiatalok számára is esélyt kell teremteni arra, hogy környezetük befogadja őket. Véleménye szerint ez lehet az egyik alapja annak, hogy felnőttként könnyebben juthassanak munkához. Erre azonban külső segítséggel kell felkészíteni őket, illetve családjukat. Ezért a program összeállításánál kollégáival, Molnárné *Csepregi Zsuzsannával* és *Jeneiné Vidács Máriával* azt is szem előtt tartották, hogy a pedagógusok is megismerjék a más kultúrából érkezett gyermekek motivációját, gondolkodásmódját. Enélkül ugyanis nem tudják elfogadtatni és elsajátíttatni velük a többségi társadalom szabályait. Márpedig ez éppen beilleszkedésük megkönnyítése érdekében nagyon fontos, hangsúlyozta *Thán Judit*. A Phare-pályázat elbírálásánál – többek között – ezen szempontok is döntő szerepet játszottak. Az uniós támogatás ugyanis az

esélyegyenlőség biztosítását kívánta elősegíteni.

A baksi program részleteiről szólva az igazgatónő elmondta: nyolc témakörben foglalták össze megvalósításra váró feladataikat. Elsősorban pozitív példákkal szeretnék igazolni, hogy a karrier lehetősége adott a roma fiatalok számára is. Ezért kiemelkedő cigány származású személyiségeket hívnak meg a faluba. A fejlesztő program keretében pedig a tanulási zavarok megelőzését, logopédiai terápia alkalmazását tűzték ki célul. Emellett a tanulók erdei iskolában, valamint rendhagyó ének- és irodalomórákon vesznek részt. Az elnyert pénzből úszásoktatásra is futja majd. A szabadidő hasznos eltöltésére játszótér, kézművestábor tartásának, valamint a tehetséggondozási, pályaválasztást elősegítő programhoz. A lelki zavarok, a szenvedélybetegségek megelőzése, a testi higiéné fejlesztő programok megvalósítása azonban elképzelhetetlen a felnőtt családtagok bevonása nélkül. Ezért mindent megtesznek annak érdekében, hogy a szülők akadémiáján és a Thomas Gordon módszerein alapuló szülői hatékonyseggi tréningen minél többet részt vegyenek.

N. Rác Judit

Egy iskola, ahol jól érzik magukat a roma gyerekek. (Fotó: Gyenes Kálmán)

Fagylaltot „süt”, libamáját tárol a makói feltaláló

Ellesték az ötleteit?

Lovas Zsigmondné a közjegyző által igazolt irat tanúsága szerint huszonegy napig tárolja a máját, s negyven napig a húst – plusz öt fokon. (Fotó: Karnok Csaba)

Kikelt a csirke az egy éven át húsz fokon tárolt tojásból a makói *Lovas Zsigmondné* laboratóriumában. A tojást tartósítószer nélkül tartotta, de erről mi nem tudunk meggyőződni. Csak a hivatalos papírokra hagyatkozhattunk. Miután azonban megettük a fagylaltot, amely kívül forró volt, belül pedig jéghideg, hinni kezdtük a szomorú makói asszony szavait, aki megmutatta a találmányairól szóló dokumentumokat, a szabadalmi hivatal iratait, meg a határozatokat is, amelyek mentességet biztosítanak számára a licenccdíj fizetése alól, tekintettel vagyoni helyzetére.

„Ne lepődjenek meg, elég rossz állapotban lévő házban lakom!”, mondta a telefonban. És láthattuk, ez is igaz.

A makói asszony megerősíti, a panírozott, sült fagylalt és a tároláshoz használt folyadék sem tartalmaz egészségre káros anyagokat. Mint ahogy a többi eljárás is mentes a ká-

ros adalékoktól. A fagylaltra van gyártási engedély is, állítólag még piaca is lenne. Sajnos, ez idáig nem talált komoly gyártót.

– Később olyan eljárást kíséreltem ki, amelynek révén tartósítószer nélkül lehet tárolni a húst, a belsőségeket. A libamáját huszonegy napig tárolom, ötfokos hűtőben, a húsféléket pedig negyven napig. Ezzel kapcsolatban itt vannak az állomás által végzett vizsgálatok eredményei. Kicsit hűlően éreztem magam, amikor a nyakkendőm menedzserek kíséretében bevonultunk a tizenégy napos májjal a közjegyzőhöz, mert én ugyan tudtam, hogy a kísérlet sikertülni fog, mások azonban nem hittek benne. De hát, itt a dokumentum. Ezután variáltam a tojással, s az eljárásnak köszönhetően egy év múlva is alkalmas volt emberi fogyasztásra. Ugyanezt az eljárást egy módosított összetételű folyadékkal alkalmaztam testek tá-

rolására is. Nekem nincs fehér egerem, de most hasznát vettem, hogy ilyen rossz házban lakom, mert sok egeret fogott a fogó, és ezeket a testeket is hosszú ideig tudom tárolni, anélkül, hogy megromlanának a szövetek, vagy, hogy valamilyen szaga lenne a testnek, illetve a folyadékknak. Ha belegondolunk abba, hogy az ilyen testeket formaldehidben szokták tárolni, ami büdös is, ráadásul a tüdőt is károsítja, ez is hasznos találmány. De ki dolgoztam egy sebkezelési eljárást is. Csak hát a szabadalmi hivatalon, meg az ügyvédekkel kívül – aki ingyen segít – más segítséget nem kaptam – mondja a feltaláló.

Lovas Zsigmondné eddig két céggel jutott el a tárgyalásig. Am egyikkel sem tudott megállapodni. Neveket nem mond, mert ügyvédje ezt tanácsolta.

– Szerintem engem becsaptak a menedzserek. A Gellért szállóban volt egy bemutató,

amikor háromszáz darab fagylaltos rolót sütöttek meg, és vittek be. Hamar elfogyott, és ott már azt mondták, megvan a gyártó is. Aztán az az úr, aki először lelkesen fölkeresett, írt egy levelet, amiben közölte: nincs tovább értelme az együttműködésünknek. Ez a cég az enyémhez hasonló töltött rolót gyártja is azóta. Én azonban nem tudok semmit sem bizonyítani... Ehhez magánnyomozó kellene, és laboratórium.

Egy másik céggel a hústárolásra kötött volna megállapodást, és gyakorlatilag ugyanígy járt. A cég az ő eljárásához hasonló módon hozza forgalomba a frissen vágott húsokat, de az sem biztos, hogy ez az ő módszerével megegyezik. Lovas Zsigmondné most fokhagymát pucol, napszámában. Ebből van némi pénze. Közben azonban abban bízik, valamelyik találmányára sikerül gyártót találni.

B. A.

Orvos-jogász kongresszus

Munkatársunktól

Szeged ad otthont a csütörtökön kezdődött II. orvos-jogász kongresszusnak. A háromnapos tanácskozást *Bart-ha László* polgármester nyitotta meg a városháza dísztermében, a tanácskozás ma és holnap a Forrás Hotelben folytatódik. Az orvosjogász kongresszuson elhangzó előadások az egészségügyi rendszer

jelenlegi működésének hibáit taglalják, s arra a kérdésre keresik a választ, a jövőben milyen változtatásokra van szükség ahhoz, hogy az egészségügy megfelelően lássa el feladatát. A kongresszus másik fő témaköre a betegjogok. Igazságügyi orvosszakértők, betegjogi képviselők, illetve ügyvédi irodák képviselői tartanak e témáról előadásokat. A

kongresszus zárónapján az egészségügy aktuálpolitikai kérdéseiről rendeznek vitafórumot, amelyre a pártok képviselői kaptak meghívást. Az orvos-jogász kongresszuson a fekvőbeteg-intézmények, illetve a szakrendelők vezetői, háziorvosok valamint az orvosjoggal foglalkozó ügyvédi irodák képviselői vesznek részt.

Könyvek határon túliaknak

Munkatársunktól

Jótekonysági könyvgyűjtés indult a szegedi Márton Áron Szakkollégiumban lakó határon túli magyar hallgatók

könyvtára számára. Az akciót a Hálózat a Szabad Információért Alapítvány, a Hökkentő és a Tű című diáklapok munkatársai kezdeményezték. Feleslegessé

vált könyveiket és jegyzeteiket az újságok szerkesztőségében vagy a Szegedi Tudományegyetem könyvtárában adhatják le a hallgatók és az oktatók.

Az Év tanítója

Munkatársunktól

A Tanítók a Gyermekekért Egyesület által szervezett országos tanítási verseny eredményét tegnap hirdették ki a szegedi városháza dísztermében. A kiskunhalasi *Raffainé Fazekas Aranka* lett az Év tanítója, aki az emléklapok mellett százezer forintos jutalomban is részesült. A Szeged tanítója címet *Kerepeczki Attiláné*, a szegedi Zrínyi Ilona Általános Iskola tanítója nyerte el. A zsűri kiemelt, második díját a Sándorfalvi Általános Iskolából érkezett *Gémes Józsefné* vehette át, aki egyben a Gyermekekért díjat is megkapta. Harmadik helyen *Jenei Marianna*, a szegedi Béke Utcai Általános Iskola tanítója végzett.

MKB Európa Kötvény

„A” sorozat: 91 napos futamidő, **9,65%*** éves kamat

„B” sorozat: 182 napos futamidő, **9,50%*** éves kamat

„C” sorozat: 365 napos futamidő, **9,25%*** éves kamat

„D” sorozat: 1274 napos futamidő, változó kamatozású**

„E” sorozat: 736 napos futamidő, változó kamatozású**

Bővebb információ: 6720 Szeged, Kölcsey u. 8., tel.: (62) 420-000 vagy www.mkb.hu

*Érvényes 2001. 08. 13-tól

**Az aktuális kamatok a Napi Gazdaság és a Világgazdaság c. lapokban olvashatók